

TOSAMA

GLASILO DELAVCEV TOSAME

Veliko prenese človek, to vem sam; par konj bi ne zvelklo tovara, ki ga nosi na plečih že otrok. Ali da se dá trpeti toliko in tako dolgo, kakor je trpela moja mati, je bil čudež, ki si ga še zdaj ne morem natanko razložiti. Žena je devetkrat močnejša od moža, mati pa devetkrat, devetdesetkrat. Če bi bil rekel svoji materi, da naj mi za ped odmakne Ljubljanski vrh, zato ker preveč tišči na Močilnik, bi ga bila najbrž zares odmaknila. Bog daje materam čudne uganke. Na primer: kako bi se pripravilo kosilo za osmero ljudi, če ni groša v hiši in če ne da štacunar niti soli na upanje. Kosilo je na mizi. Skrivnostno gre življenje dalje od dne do dne in se ne ustavi. Štrma dne je pot, težek je voz; na vozu sede otroci, osmero jih je; jedó in pijó, smejó se in kričé; mati je vprežena; če bi se odpočila, če bi stopila prepočasi, bi ji švrknilo preko sključenih plec:

»Hej, potegni!« Tam kje pod visokim klancem omahne. Omahne in umrje. In še umreti jo je sram;

zdi se ji, da je storila krivico tistim, ki so živeli od njenega življenja.

(Ivan Cankar)

*Vsem delavkam
in upokojenkam „Tosame“
iskrene čestitke ob 8. marcu*

Poslovno poročilo

SANITETA

1. Izvršitev plana

V obdobju leta 1980 smo v TOZD SANITETA letni plan proizvodnje dosegli v višini 102,8 %. Preseg v višini 2,8 % je dosežen predvsem zaradi povišanja cen našim izdelkom v mesecu oktobru.

Razlogi, da smo pri posameznih

izdelkih zaostali za planom so predvsem sledeči:

- pri grupi rezani ovoji in blago, zaradi izpada velikih količin gypsona ovojev, kar je posledica zmanjšanega uvoza surovin;
- pri izdelavi obližev plana nismo dosegli zaradi izpada dobav surovin za kapsikum na platnu in flaneli in za mikropor obliže, kar je tudi posledica zmanjša-

nega uvoza.

— v oddelku mikalnice plan ni bil dosežen pri grupi vložki in plenice, predvsem zaradi znižane proizvodnje hlačnih plen in bebi palčk, ter zmanjšanega uvoza.

— v oddelku tkalnice gaze smo v prvih devetih mesecih presegli plan votkov, vendar je zaradi zmanjšanih dobav prejje proizvodnja padla na 96,1 % letnega plana.

V preteklem letu so bili za doseganje plana po posameznih oddelkih vloženi večji napor, predvsem zaradi slabše preskrbljenosti proizvodnje z nekaterimi vrstami reprodukcijskega materiala (preja, stanična vlakna, obliži, celuloza, gumbi) tako, da smo bili prisiljeni iskati rešitve, ki v večini primerov niso prispevale k povečanju produktivnosti v TOZD Saniteta.

2. Produktivnost

V letu 1980 se je mesečna produktivnost v TOZD Saniteti dvignila za 105,1 %, medtem ko se je leta 1979 za 112,4 %. Nižji porast beležimo zato, ker v tem letu nismo vključili v proizvodnjo večjega števila novih strojev kot v letu 1979, ko smo začeli s proizvodnjo na novih statvah Investa. Ugotavljamo, da se je urna produktivnost v primerjavi z letom 1979 dvignila v vseh oddelkih, razen v tkalnici gaze, kjer je bila dosežena le 92,1 %.

3. Nabava

V letu 1980 so se težave v zvezi s preskrbo z reprodukcijskim materialom pokazale v še ostrejši luči, saj je posebno proti koncu leta primanjkovalo precej materialov.

Glavni vzroki za pomanjkanje so bili:

- povečan izvoz in zmanjšan uvoz naših dobaviteljev
- slaba samoupravna in poslovna povezanost z dobavitelji
- premajhna založenost s pomembnejšimi materiali
(nadaljevanje na 2. strani)

(nadaljevanje s 1. strani)

Zaradi zaostritve režima uvoza smo imeli premalo uvoženih materialov, ker izvoz ni naraščal v toliki meri kot so se povečale obveznosti. Od domačih surovin pa je najbolj primanjkovalo preje, ker je »Predilnica Litija« izpolnila svoje obveznosti le 75 %, ostali dobavitelji pa tega izpada niso mogli pokriti. Velike težave smo imeli tudi z oskrbo s papirji, lepilnimi trakovi, kartonsko embalažo in polietilenski vrečkami, vendar do večjih zastojev ni prišlo.

4. Uvoz

V obravnavanem obdobju smo uvozili za 2.546.233 \$ blaga, kar je za 8,4 % manj kot smo načrtovali in za 4 % manj kot je bilo uvoženo v letu 1979. Manjši uvoz je posledica delovanja zunanjetrgovinskih predpisov, ki so sprva dovoljevali uporabo 95 %, v zadnjem pa le 86 % od ustvarjenih deviznih pravic z izvozom za uvoz reprodukcijskega materiala.

Uvozne omejitve so sprožile proces nadomeščanja uvoženih surovin z domačimi tudi v naši delovni organizaciji. Tako smo že v celoti prenehali uvažati polipropilensko vlakno, kroje za otroške hlačke, papir za embalaranje, lepila ter veziva. Pred dokončno zamenjavo sta materiala:

- folija za hlačne plenice
- laminat, ker je kvaliteta zaenkrat primerna le za domače tržišče.

V fazi realizacije je zamenjava gumbov za hlačke in uporaba odpadkov namesto celuloze ter delna uporaba domače celuloze, v fazi proučevanja pa razvoj obličev vseh vrst in aluplasta ter uporaba cenejših vrst odpadkov.

Žal je ta ustvarjalni proces prišel prepozno in kljub velikim učinkom (preko 1 milijon \$) v letošnjem letu ne bo možno zagotoviti dovolj uvoženih surovin, saj so se uvozne pravice zmanjšale od 95 % na 65 % od deviznega priliva. Zato morajo napor za zmanjšanje uvoza še vedno biti naša prioriteta naloga.

5. Prodaja — domači trg

Prodaja gotovih izdelkov je bila v letu 1980 dosežena v višini din 878.875.273, kar je za 3,7 % več kot je bilo načrtovano in okoli 34 % več kot v letu 1979. Navedeni dosežki so v precejšnji meri rezultat inflacije in višjih cen, ker smo zaradi povečanega izvoza verjetno na domačem tržišču prodali manj izdelkov.

Zaradi povečanega izvoza je nastalo veliko pomanjkanje izdelkov iz gaze in damskih vložkov, kar povzroča veliko negodovanje naših potrošnikov. O navedeni problematiki smo informirali pristojne organe, sami pa moramo storiti vse, da bi povečali proizvodnjo.

6. Izvoz

Izvozna prizadevanja lahko ocenimo pozitivno, saj smo prodali na tuja tržišča za 34 % več kot smo načrtovali in 29 % več kot v letu 1979. Na konvertibilno področje smo izvozili za 1.795.713 \$ blaga, na klirinško pa za 309.147 \$. Kljub povečanemu izvozu smo dosegli pokrivanje uvoza z izvozom le 86 odstotkov, kar je za letošnje pogoje še vedno znatno premalo.

Napori za povečanje izvoza so bili v letu 1980 usmerjeni predvsem v smeri pridobivanja stalnih kupcev in v smeri razširitve asortimana izdelkov. To nam je tudi v veliki meri uspelo, predvsem na nemškem in italijanskem tržišču. Prizadevanja v letu 1981 pa morajo zasledovati naslednje cilje:

- zagotoviti asortiman in kvaliteto izdelkov, ki so sprejemljivi na tujih tržiščih;
- razširiti krog izdelkov, ki se še lahko izvažajo (hlačne plenice, ovojji, vata, drugi izdelki);
- z investicijsko politiko in lastnim znanjem zagotoviti tehnološki napredek, ki bi bil enak evropskemu nivoju (izdelki iz netkanega blaga, vata);

Povečanje izvoza ostane tudi v letu 1981 glavna naloga, saj nam le višji izvoz zagotavlja nemoteno poslovanje. Napori morajo biti večji tudi zaradi tega, ker moramo ustvariti devizna sredstva tudi za dobavitelje, ki nam prodajajo reprodukcijski material, kar doslej ni bilo treba.

7. Investicije

V obravnavanem obdobju smo za investicije namenili 15.839.873 din. Od tega smo o za stroje in opremo namenili 14.643.568 din, za gradbene objekte 783.010 in za energetski prispevek 413.245 din.

Najpomembnejša naložba v tem obdobju je linija za izdelavo hlačnih plenice, za katero smo namenili 10.960.000 din. Investicija je skoraj v celoti izpolnila naša pričakovanja, saj obratuje brezhbitno in tudi izdelek se že prodaja na tujih tržiščih. Večje težave so le z vhodnimi materiali, kateri še niso dovolj kvalitetni in zato zmanjšujejo učinek linije.

Tudi naložba v linijo za netkano blago je uspešno končana in že daje pričakovane rezultate. Pričakujemo, da bo nadaljno skupno sodelovanje z dobaviteljem, ki nam je priznal odškodnino v znesku 143.300 DM, prineslo še večje uspehe. Glede na to, da linija obratuje že v tretji izmeni bo potrebno čimprej pripraviti projekte za novo linijo.

Tudi za področje nabave nove opreme velja, da so uvozne možnosti zelo majhne in da se bo potrebno oskrbovati s tehnologijo predvsem iz domačih virov. V ta namen je potrebno navezati stike

z domačo strojogradnjo in preveriti možnost izdelave kopij obstoječih strojev, ali skupno z lastnimi strokovnjaki možnost razvoja naših tehnologij.

8. Finančni rezultati poslovanja

Dokaj ugodne ocene o gospodarstvu potrjujejo tudi finančni rezultati poslovanja. Kljub izredno zaostrenim gospodarskim razmeram smo uspeli povečati celotni prihodek za 38 % glede na leto 1979 in s tem ujeli korak z inflacijo. Ponovno moramo opozoriti na visoko povečanje porabljenih sredstev, ki so večja za 48 % glede na leto 1979. Relativnemu zmanjševanju porabljenih sredstev moramo v letu 1981 posvetiti vso pozornost in ukrepati predvsem v smeri nadomeščanja dragih surovin z cenejšimi nadomestki, v smeri varčevanja z materiali in energijo ter omejiti vse izdatke, ki niso nujno potrebni za poslovanje.

Doseženi dohodek v višini 244.721.000 din je za 22,5 % večji kot v preteklem letu, kar je toliko kot smo planirali.

Razporeditev dohodka je izvršena v skladu z družbenimi smernicami, dogovori in zakoni, vključno z osebnimi dohodki in skladom skupne porabe. Opozoriti je treba na dejstvo, da se topli obrok za temeljno organizacijo financira odslej iz materialnih stroškov in da so sredstva za poslovni sklad znatno višja kot smo planirali in kar za 79 % večja kot v letu 1979.

Končna ocena finančnega izida je sicer pozitivna vendar ugotovljamo, da smo v primerjavi z drugimi OZD v panogi rahlo nazadovali. Vzroki za to so predvsem v prepočasnem povečanju cen in v veliki uvozni odvisnosti temeljne organizacije (devalvacija, ki izvira iz dane tehnologije in iz usmeritev v prejšnjih letih, ko je veljal popolnoma drug zunanjetrgovinski sistem.

9. Zaključek

Ugotovitve, ki izhajajo iz analiz in razprav o rezultatih gospodarjenja ob sprejemanju zaključnega računa so predvsem sledeče:

1. Gospodarski rezultat so, upoštevajoč izredno zaostrene razmere v celoti gledano dobri, kar potrjujejo uspehi na področju rasti proizvodnje, produktivnosti, izvoza in dohodka;
2. Odvisnost od uvoženih reprodukcijskih materialov je naša največja slabost v poslovanju. Zato moramo še nadalje pospešeno iskati možnosti za oskrbo z materiali na domačem trgu. Nekateri uspehi dokazujejo, da obstajajo zato realne možnosti;
3. Povečati izvoz, je druga objektivna nujnost, ki je spričo uvoznega porekla večina naših surovin (nadaljevanje na 3. strani)

(nadaljevanje z 2. strani)

- neodložljiva, ker je vse več upravičenih zahtev po deviznem po-krivanju posameznih materialov;
4. Težji pogoji za pridobivanje dohodka so se že izrazili v letu 1980. Tudi v letu 1981 pričakujemo poslabšanje razmer na večjih področjih. Le z večjo prizadevnostjo, varčevanjem, ustvarjalnim pristopom in povezovanjem z drugimi OZD, bomo uspeli odpraviti negativnosti v našem poslovanju, ter tako zagotovili nemoteno poslovanje;
5. Nakopičene probleme bomo veliko lažje reševali, če bomo istočasno skrbeli tudi za razvoj samoupravljanja in delegatskega sistema, kajti le po samoupravni poti je mogoče uspešno reševati težavne naloge, ki se v tem srednjeročnem obdobju postavljajo pred nas.

Janez Leskovec dipl. oec.

TOZD FILTRI

Proizvodnja

V proizvodnji cigaretne filtre pa se je odrazila vsa ostrina v letu 1980, sprejetih in izvajanih zunanjih trgovinskih ukrepov za uravnoteženje uvezno izvozne bilance.

Že v januarju zmanjšano korišćenje doseženih deviznih sredstev se je med letom spreminjalo do končnega razmerja zadržanih sredstev 35 % od ustvarjenih.

Naši slabi devizni likvidnosti se je občasno pridružila banka, ker pri presegu dovoljenih deviznih sredstev za uvoz repromaterialov na ravni republike ni potrjevala uvoza potrebnih surovin.

V tretjem kvartalu sprejeta vrsta prepovedanih uvoznih izdelkov na ravni republike in zveze je vsebovala obe osnovni surovini, potrebni za proizvodnjo filtrov, čepov in Jugoslaviji ni proizvajalcev tovrstnih surovin. Samo izjemna dovoljenja republiških organov so nam omogočila izvoz in izpolnitev sprejetih deviznih obveznosti.

Nasproti tem ostrim ukrepom, ki imajo namen stabilizirati gospodarstvo pa smo se znašli nepripravljeni.

Organizirano združevanje tobačne industrije v reprodukcijske verige (od tobaka do cigaret) nas je obšlo, ker se te grupacije praviloma zaključujejo po republikah.

Zahteve, da tobačne tovarne krijejo devizno vrednost uvoženih surovin v končnih izdelkih ni bila priznana s strani kupcev, še vedno računajo na dinarski nakup izdelkov.

S temi zaostrenimi zahtevami smo že izgubili večji del kupcev, temu je tudi vzrok nedosežen plan proizvodnje, nasprotno pa se izvoz trajno in v taki višini, ki bi omogočil izpad ni povečal.

Povezovanje s kupci

Že omenjeno zapiranje v republiške okvire je omejilo tobačne tovarne, da bi se trajno povezovale z nami.

V preteklem poslovnem letu smo imeli primere tega povezovanja, ki pa je nastopalo bolj pod pritiskom vsakodnevnih težav pri oskrbi, kot pa želja dolgoročno reševati probleme oskrbe. Tako delo s kupci Tobačne tovarne Ljubljana, Kumanovo, sodelovanje teče, vendar se oba partnerja že dogovarjata za širše povezovanje, kjer pa TOSAMA ni vključena, prvi predlogi se šele oblikujejo.

PORABLJENA SREDSTVA

Do tega časa še ni točnih podatkov za ta važen element poslovanja, po realnih ocenah iz mesečnih poročil z gotovostjo trdimo, da smo ob nespremenjenih normativih pri uvoznih surovinah ustvarili za 1,4 milijona prihranka, kateri je nastal zaradi določenih preureditev na strojih.

Planiran % odpadkov se giblje v višini predvidenim z Gospodarskim načrtom.

Splošna skrb za boljše gospodarjenje je stalno presotna tudi pri ostalih službah, ki so vključene v proizvodni proces.

Ocenjujem, da v letu 1980, začeti in spremljan nadzor nad prevzemom surovin že daje rezultate. Večino tako ugotovljenih napak je bila reklamirana, z izpeljanimi postopki pa ocenjujemo prihrankov na tem področju do 80.000 dinarjev.

Prevzem uvoznih surovin od špeatterjev je pazljivejši, razen napake, ki je povzročila stalno budnost, odstopanj v prevzetih količinah ni. Tako delo pa omogoča kvaliteten prevzem surovin, s tem odkrivanje vseh napak in ustrezno ukrepanje. Del tako odkritih napak smo z reklamacijami uspeli preko zavarovalnic ovrednotiti in jih nadoknaditi.

Porabljena sredstva presega rast celotnega prihodka, so višja od plansko predvidene rasti, vzrok pa je v povišanju cen izvoznih in domačih repromaterialov, bistven delež podražitve osnovnih surovin pa povzročila 30 % devalvacija dinarja v juniju.

PROCES MENJAVE

Izvoz

Pokrivanje uvoza z izvozom znaša za leto 1980, 98,6 %, kar je visok dvig, ni pa dovolj visok za zadostitev zaostrenih družbenih zahtev.

V proizvodnji cigaretne filtre, kjer je večina surovin uvoženih, osnovna oprema za izdelavo in tehnologijo je z zapadnega tržišča, bi morali dosežati pokrivanje uvoza z izvozom do stopnje 140 %. Ta

cilj bo v zaostrenih zunanjetrgovinskih odnosih težko dosegljiv, vendar samo to razmerje zagotavlja normalno poslovanje in socialno varnost zaposlenih.

Ob visoki stopnji uvoznih surovin (do 75 %) v končnih izdelkih spa tudi ti dobri rezultati ne zadovoljujejo.

Tak sestav proizvodnje je nujno usmeriti čimveč v izvoz, zanj na domačem trgu ni osnovnih surovin, pri nizkih prodajnih cenah in znani uvezno izvozni politiki pa je ne- sigurna in neperspektivna.

Dosežen dohodek je na višini leta 1979, od plana odstopa za 13 % vpliv na to je povečan izvoz.

V zadnjih mesecih, to blago je na poti, ni plačano, pa tudi izvozne stimulacije niso poravnane.

Vpliv porasta cen surovin in ostali vzroki višanja porabljenih sredstev so opisani, in so izven našega vpliva, tudi prodajne cene so nadzirane, ostane nam še področje produktivnosti, čimbolj gospodarna izraba surovin in inštaliranih strojnih zmogljivosti.

Pri oblikovanju cen za usluge smo ugotovili, da iz dohodka izločamo za poslovni sklad več kot določene tobačne tovarne. To pomeni, da nam na področju povečevanja cen ne bo več uspelo ustvarjati višje akumulacije kot ostalim, da pri ustvarjanju dohodka moramo računati na lastne rešitve na vseh področjih poslovanja, skratka da dohodek gospodarno trošimo v delovni organizaciji in izven nje.

ZAPOSLOVANJE IN OSEBNI DOHODKI

Razpoložljiv delovni čas smo zaposleni, 86 po številu, izkoristili dobro, cilji postavljeni s stabilizacijskim programom so preseženi. Število zaposlenih je manjše za 5 delavcev, predvidenih z gospodarskim načrtom, izraba delovnega časa pa je za 2,8 % boljša kot v letu 1979.

PRODUKTIVNOST

Vsa našeteta negativna gibanja v proizvodnji imajo svoj odraz v nisko doseženi produktivnosti, saj je le ta primerjana z letom 1979, doseženo samo z 96,8 %. Če upoštevamo skoraj dvomesečni izpad proizvodnje in zaposlovanje teh delavcev v TOZD Saniteta, kjer pa je pri ročnem delu učinek na zaposlenega bistveno nižji, dobimo indeks produktivnosti 103,9 %.

Določen napredek pri produktivnosti je bil narejen, ob nespremenjenih pogojih je preseg norme 14,2 %, upoštevati pa moramo že tehnično zastaravanje opreme, samo vestno vzdrževanje je omogočalo doseganje takih rezultatov.

(nadaljevanje na 4. strani)

INVESTICIJE

Z gospodarskim načrtom predvidene investicije so pripravljene, celotni tehnološko tehnični del je obdelan. Finančni izračun za proizvodnjo obeh področij novih izdelkov je pripravljen in je ugoden, vendar te cilje v letu 1980 nismo realizirali.

Nepripravljena dokumentacija in dovoljenja za uvoz opreme v času, ko so se v zaostrenih razmerah oblikovala nova družbena merila za investicije so še bolj oddaljila realizacijo teh projektov. Ker v prvem polletju iz ustvarjenih priložnosti nismo izločili 15 % deviznih sredstev za uvoz opreme, in ta uvoz tudi realizirali, je konec leta spremembo uvoznega režima odpadla tudi ta možnost.

Razdeljene investicije skupnega pomena za normalne pogoje poslovanja, razširitev skladišča surovin in izdelkov s spremljajočimi objekti (asfaltiranje in ograja) so bili zgrajeni v določenem roku. Neposrednega vpliva na proizvodnjo te investicije nimajo, omogočajo pa preglednejše, sortirane in ob proizvodnih prostorih skladiščene končne izdelke.

V zaostrenih pogojih poslova-

nja in nedoseženih planskih oiljih proizvodnje so finančni rezultati sprejemljivi, čeprav skoraj deset mesecev dohodek ni naraščal po predvidevanjih GN, predvsem pa je bila hitrejša rast OD.

Sprejete dodatne proizvodne obveznosti med planskimi možnostmi smo zapsleni v TOZD izvršili z izpolnitvijo stabilizacijskih programov in v proizvodnji z nadurnim delom. Te opravljene naloge so delno omilile izpad planirane proizvodnje, niso pa jo mogle v celoti nadomestiti.

Dodatne naloge, s katerimi smo se zaposleni v TOZD zadolžili pri uvajanju stabilizacijskega programa so izvršene, del teh opravljenih del je finančno ovrednoten pri posameznih poglavjih.

Skupine, sestavljene za reševanje najbolj problematičnih in kritičnih nalog, kot da so sebi namen, uporabnih rezultatov iz tega področja dela še ni, čeprav so roki za izpolnitev obveznosti pretekli. Predlogov za učinkovitejše poslovanje na vseh nivojih in vseh področjih dela ni bilo, reševanje zaostrenega položaja samo s povečanjem cen, brez lastnih prizadevanj, pa nam družba ne bo dovolila.

Franc Cerar, ing.

bila povezana z organizacijo in vodenjem dela v zvezi s proizvodnjo. Organizacija dela in reševanje porajajočih problemov v neposredni proizvodnji je bila Borštarnju zlasti blizu, njihovo reševanje ga je okupiralo, končna rešitev pa mu je pomenila posebno zadovoljstvo.

O tem, ali se mu je kako delovno mesto posebno priraslo k srcu, po krajšem razmišljanju odvrne: »Kot sem že rekel, se mi je

delo v zvezi s proizvodnjo zdelo posebno zanimivo, mislim pa, da mora človek pri vsakem delu najti opravila, ki ga bolj zanimajo in s tem pritegnejo k opravljanju vseh nalog v okviru delovnega področja. Z drugimi besedami povedano, vsako delo je zanimivo, če ima ali dobi delavec zanj pravo motivacijo.»

Dušan Borštarnar kakih posebnih dogodkov povezanih z delom ne izdaja rad, pravi pa, da se predvsem rad spominja zaključnih del pri uvajanju posameznih delovnih postopkov ali pa uvajanju delovnih priprav v redno proizvodnjo. Kot sam pravi, ima pri tem v mislih uvajanje proizvodnje cigaretne filtre — predvsem pripravljane polnilnega materiala za takratne »vata« in »krep« filtre — uvajanje postopkov strojne obdelave mavčevih ovojev, modernizacija oddelka belilnice, uvajanje pletilnega stroja za pletene ovoje. Na kraju razmišljanja še doda: »No, če nekoliko bolj pomislim, je teh stvari še cela vrsta in jih nima smisla vse vleči na dan.«

Razgovoru bi gotovo nekaj manjkalo, če se z Dušanom ne bi pomenila tudi o njegovih sodelovanjih pri raznih prireditvah povezanih z delovno organizacijo. O tem sogovornik pravi takole: »Že v Jaršah sem 1954. leta sodeloval v dramski skupini, moškemu pevskemu zboru, folklorni skupini ter

(nadaljevanje na 5. strani)

Pogovor s sodelavcem Dušanom Borštarnarjem

Sogovornik v tokratnem razgovoru z enim od delavcev Tosame je Dušan Borštarnar, vodja strokovne službe za raziskavo trga, ki dela v okviru komercialnega sektorja.

Za začetek sva se lotila najprej »zgodovine«: kako in kdaj je Borštarnar prišel v Tosamo. To je bilo 1. decembra 1958, torej pred dobri 23. leti. Popreje je delal v jarškem Induplatiju in sicer približno 7 let. Pri tem sogovornik ne pozabi posebej poudariti, da mu bosta dali delovni dobi seštevek

trideset, kar pomeni najvišji delovni praznik — to je 30-letni delovni jubilej.

V času dela v Tosami je Borštarnar opravljal različne delovne naloge; od tistih s področja varstva pri delu do del na področju raziskave trga. Ob prihodu v Tosamo je prevzel naloge HTV službe kot je bilo takrat poimenovano področje varstva pri delu — in bil s tem prvi delavec v Tosami, ki se je s problematiko varnosti pri delu začel ukvarjati profesionalno.

Večina Borštarnarjevega dela je

športnemu društvu. Vse te skupine so sodelovale v okviru TVD Partizan Jarše, ki je bil močno povezan s tovarno Induplati. Bili smo mladi in polni idej, tako da smo se lotili celo operete.»

Borštinar je že tedaj rad sodeloval pri organizaciji športnih kot tudi kulturnih prireditev. Bil je soorganizator in organizator športnih iger poimenovanih Sportni teden industrije pletenih izdelkov; popularno so jih imenovali tudi STI-PI; kot tudi atletskih tekstiliad v občinskem in republiškem merilu.

Pri tem ne gre pozabiti, da je bil Borštinar tudi kapetan jarškega odbojkarškega moštva, ki je pet let zapored sodelovalo na republiški tekstiliadi.

Ob odhodu iz Induplatija je bil tudi predsednik TVD Partizan. Posebej se pri tem z veseljem spominja, kako je delal kot pomočnik trenerja pri postavitvi veleslalomske proge pod Kamniškim sedlom, ko je tekmovanje organiziral Induplati. Pri tem je seveda zanimivo, da sam nikoli ni smučal.

Ob tem je seveda pridno sode-

reditev s športnega ter kulturnega področja.

Vmes je bila še vrsta manjših zadev, pravi Dušan in dodaja: »Ker smo ravn o v mesecu marcu, »mi hodi« na misel posebno tisto, kako smo prvokrat organizirali razdelitev sendvičev našim delavkam ob 8. marcu. Delavke z nekoliko daljšo delovno dobo se bodo gotovo spomnile, kako so bile pogoščene s sendviči, ki smo jih raznašali v košarah po oddelkih. Bila je skromna obdaritev, vendar mislim, da dovolj pristna.«

Zadnja večja prireditev, pri kateri je imel Dušan »glavno besedo« je bila organizacija finala republiške Tekstiliade v kegljanju pred dvema letoma, tedaj je bil namreč Borštinar predsednik organizacijskega odbora. Organizacija finala je bila dokaj zahtevna, če ne zaradi drugega, pa zato, ker je morala biti izvedena v okviru zastavljene finančne konstrukcije.

Dušan Borštinar je aktiven tudi na družbeno-političnem področju, saj je imel vrsto funkcij: od predsednika »tarifne komisije« (kot se

vi resnejši poizkus pa je bila izdelava lastne karikature. Ta izdelek se zdi njegovemu izdelovalcu še vedno nekaj posebnega, saj je izdelan iz svile in je bilo zato za njegovo izdelavo kljub sorazmerni majhnosti 30 x 40 cm potrebnih 220.000 zank, vbodljivajev pa še enkrat več.

Dušan je doslej izdelal okrog 100 gobelinov različne velikosti, pa tudi v različnih tehnikah in oblikah. Doma mu krasijo stene preko 60 gobelinov, ki praktično pokrivajo skoraj vse do tedaj proste stenske površine. Posebnost teh gobelinov je natančna izdelava in tudi to, da so skoraj vsi bogato naskvirjeni. Poleg gobelinskih izdelkov izdelanih kot okrasnih slik, je Borštinar izdelal vrsto gobelinov kot praktično uporabnih predmetov. To so bili predvsem okraski za torbice, blazine in sedeže na stoli.

In kaj potemtakem lahko poimenujemo kot gobelin? Iz enciklopedijske razlage je razvidno, da je gobelin — poleg razlag nekaterih drugih pojmov v zvezi z imenom gobelin — vrsta vezave s pomočjo katere se izdelujejo zidne slike, okrasne blazine, torbice ter drugo. Gobelinsko vezanje se izvaja z raznobarnimi volnami ali svilo in sicer s tehniko polkrižca na posebnem platnu.

Glede na tehniko pripravljene osnove za izdelavo gobelina obstajata dva možna načina in sicer z vezanjem na gladko tkanino s šablono ali pa na potiskano tkanino z motivom v predloženih marvah.

Kvalitetnejši gobelini se podajajo preko šablone odtisnjene na papirju s simboli, ki za vsako zanko določajo barvo. Prenos slike na tkanino se opravlja pri vezanju s štetjem zank, kar zahteva od izdelovalca veliko natančnost, skoncentriranost, dopušča pa mu sorazmerno malo lastne ustvarjalnosti. Nekoliko drugače je z izdelavo motiva, ki je na tkanini predhodno potiskan. Tu izdelovalec lahko tudi sam doprinese h kvaliteti slike, če z lastnim ustvarjalnim smislom izoblikuje (izveze) posamezne detajle v motivu; kot so recimo podobnosti pri obrazu, rokah itd. V tem smislu je izdelava gobelina po tiskani tkani ustvarjalnejša in dopušča dobremu izdelovalcu, da napravi bistveno boljše delo od tistega, ki ima za oblikovanje manj smisla.

»Res pa je po drugi strani« pravi Dušan, »da izdelava po šablono omogoča popolnoma točen posnetek predloga, kar je zlasti pomembno pri gobelinih, katerih osnova so bile slike velikih umetnikov.«

O tem, kaj lahko rečemo, da je nek gobelin izdelan dobro, meni Dušan naslednje: »Osnova za vsak dobro izdelan gobelin je v tem, da so vse zanke enakomerno zategnjene, ob upoštevanju seveda,

(nadaljevanje na 6. strani)

loval v dramski sekciji, saj je igral v večjih igrah. Krona njegovega dramskega udejstvovanja je bila glavna vloga v opereti »Študentje smo«. Kot spomin na to (in dokument, se-ve), Borštinar hrani doma plakat, ki je vabil vrle krajane na prireditev z igro in petjem.

S prihodom v Tosamo takega kontinuiranega organiziranega dela ni bilo več, vendar pa je bila vrsta priložnosti, kjer se je lahko izkazal kot soorganizator in organizator prireditev. Pri tem so bile s pridob uporabljene izkušnje navedene v poprejšnjem delu v proizvodnji in zunaj nje.

Kmalu po prihodu na delo je bila organizirana proslava v čast 10-letnice samoupravljanja. Borštinar je pri njeni pripravi vsestransko sodeloval, za zaključno prireditev je pripravil celo nastop domače folklorne skupine. Kasneje je sodeloval še pri organizaciji proslav ob 40., 50. in 55-letnici delovne organizacije. Seveda pri tem ni šlo zgolj za eno prireditev ampak za organizacijo in izvedbo vrste pri-

je svoje čase reklo komisiji za nagrajevanje), do sekretarja OO ZK, da pri tem ne pozabimo reči, da je sedaj predsednik skupščine SIS za kulturo v občini Domžale.

Glede na opisano živahno dejavnost, bi bilo čudno, če bi se doma čisto podal »brezdelju«. In se ne!

»Že kot otrok sem se dosti drževal pri sosedih, ki je imela veliko veselje do ročnega dela in kuhanja. Tega sem se nekoliko »nalazel« tudi sam, saj sem svoje čase rad »vrtel kuhalnico«, za začetek razlaga svoje domače dejavnosti Borštinar.

Po odložitvi kuhavnice, se je Dušan odločil za drugo nevarno orodje — šivanko.

»Kot otroka so me hvalili kako dobro znam zakrpati nogavice in ko sem vzel v roke šivanko ter »postopek« nekoliko izpopolnil, je nastal gobelin«, v šali razlaga besednik.

Da, gobelini so Dušanova »slabost!« Z njimi se je začel ukvarjati pred nekako 9 leti, njegov pr-

(nadaljevanje s 5. strani)

da kakih izpuščenih mest ali kaj podobnega v gobelinu sploh ne sme biti. Pomembno je tudi to, da je na sliki tudi na zadnji strani lep izgled z vsemi podelanimi konci nitk, tako da hrbtina stran ni »frotirana«. Pri tem je treba reči, da se delajo celo gobelini, ki imajo obojestransko lice, čeprav je tovrstna izdelava dokaj omejena zaradi velike zahtevnosti dela.

Lepo izvedeni drobni detajli na sliki so zelo pomembni za dober gobelin. O izdelavi detajlov poleg natančnosti odloča tudi material, zato je važno tudi to, da se pred začetkom dela izbere prava debelina volne. Čim debelejšo volno vzamemo, tem manjša bo natančnost slike v posameznostih. Tako recimo pride na kvadratni centimeter 144 zank, če delamo s svilo, okrog 80 zank, če delamo s tanko volno in 16 zank pri delu z debelo volno. Večja gostota zank daje izdelovalcu možnost, da z večjo natančnostjo lahko izvede konture podobe.

K dobremu gobelinu spada tudi primeren okvir, ki da sliki neko globino. Pri tem mislim, da mora biti okvir izbran v stilu slike; torej če gre za baročno podobo, baročni okvir. Sam imam predvsem gobelinske slike starejših slikarskih mojstrov, zato so tudi okviri primerno bogato izbrani.

Čeprav so originalne slike vložene prosto v okvir, daje Borštinar vse svoje izdelke pod steklo, saj je tkanina tako bolj varna pred prahom, ki je v ozračju.

Borštinar se je lotil tudi tapiserij, vendar teh zaradi njihove velikosti ni izdelal več kot 10.

Poleg opisanega konjička, ki zaveda izdelavo gobelinov in v nekoliko manjši meri tapiserij, pase je Dušan svoje čase precej ukvarjal s fotografiranjem in filmsko kamero. Ker je s filmanjem začel v časih, ko je prevladoval 8 mm filmski trak, ima vse filme posnete na filmskem traku 2 x 8. Skupno je bilo posnetih kakih 30 kolutov, z navitjem na enem kolutu

za 20-minutno predvajanje. Z začetkom izdelovanja gobelinov se je navdušenost pri Dušanu za filmanje nekoliko ohladila, zamrznile pa so ga višje cene filmskega traku. Ob koncu razgovora je Dušan Borštinar povedal še to, da je vedno pripravljen vsakomur, ki bi se želel ukvarjati s konjičkom imenovanim gobelinstvo, pomagati pri prenašanju začetnih težav in zadreg na podlagi izkušenj, do katerih se je dokopal sam z dolgoletnim prebadanjem »stermina«.

Vodlan Feliks

III. Kongres samoupravljalcev Jugoslavije

1. Splošno

Junija letos bo v Beogradu III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije, kar pomeni letošnji najpomembnejši družbenopolitični dogodek. Oba prejšnja kongresa — leta 1967 in 1971 sta bila v času zastoja razvoja samoupravljanja in je bil zato nujen trdnejši dogovor.

Priprave na ta dogodek so stekle na pobudo tov. Tita. Osnovni namen kongresa je razčlenitev, prikaz in afirmacija dosežkov v razvoju socialističnega samoupravljanja in družbenoekonomskih odnosov. Hkrati pa naj se prikažejo tudi težave in vzroki, ki pogojujejo nekatera odstopanja oz. zaostajanja pri uresničevanju dogovorjenega sistema.

Osnovna tema kongresa bo združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in družbenoekonomski razvoj in sicer v času intenzivne aktivnosti na področju ekonomske stabilizacije.

Ta glavna tema kongresa je deljena v tri dele:

- I. Pridobivanje in razporejanje dohodka
- II. Samoupravno povezovanje in združevanje na podlagi dohodka
- III. Združeni delavci v delegatskem sistemu

2. O pripravah

Priprave na kongres v naši občini že tečejo. Pri OS ZSS Domžale je v ta namen formiran koordinacijski odbor za pripravo na III. kongres. Le-ta je oblikoval program aktivnosti v pripravah, določil nosilce posameznih tem in roke.

Glavne aktivnosti bodo v TOZD in KS organizirale družbenopolitične organizacije. To pomeni, da morajo ZK, sindikat, socialistična zve-

za in mladina ugotoviti slabosti in pripraviti predloge za njihovo odpravo. Pomembno je zlasti sodelovanje s samoupravnimi organi in delegati v skupščini. Treba je organizirati razprave v obliki »okroglih miz«.

Važno vlogo bo v občini odigral tudi klub samoupravljalcev, ki bo organiziral javne tribune v Tozd in KS.

Pri obravnavanju programa kongresa je koordinacijski odbor zavzel stališče, da so odgovori na številna vprašanja najboljši prispevek delovnih ljudi za uspešno graditev socialističnega samoupravljanja. Ta vprašanja so:

I.

- kalkšne so ovire, na katere nalletijo delavci, ko gre za njihov vpliv pri odločanju o pridobivanju in razporejanju dohodka
- ali iščemo notranje rezerve za povečanje produktivnosti dela
- kateri so zaviralni momenti pri dohodkovnem povezovanju

III. KONGRES
SAMOUPRAVLJALCA
JUGOSLAVIJE
1981

- ali se delavci zavedajo odgovornosti za dvig cen
- zakaj ne zaživi svobodna menjava že med TOZD in skupnimi službami
- kolikšna je vloga delavcev pri razporejanju dohodka
- zakaj še ni ustreznih razvidov del in nalog, pravilnikov za nagrajevanje itd.

(nadaljevanje na 7. strani)

(nadaljevanje s 6. strani)

- zakaj prekomerna administracija
- koliko pozornosti namenimo kadrom, koliko strojem

II.

- kako deluje informiranost delavcev
- kako vzpostaviti svobodno menjavo med gospodarskimi organizacijami in družbenimi dejavnostmi
- ali so delavci seznanjeni z vsebino planskih dokumentov, s predvidenimi investicijami
- kdo zavira dohodkovno povezovanje med TOZD in drugimi OZD.

III.

Zaradi prehoda v tretje obdobje mandatov delegatov (1982), je treba ugotoviti:

- kako delujejo naše delegacije, kako so odigrale svojo vlogo
- ali so družbeno politične organizacije skrbele za delo delegacij, se udeleževale sej

- vloga konference delegacij
- kakšno je bilo informiranje o delu delegacij
- kako deluje delegatski sistem v samoupravnih organih TOZD.

3. Volitve

Kandidate evidentirajo delavci, delovni ljudje in občani na svojih zborih, sejah in drugih sestankih.

V občini Domžale naj bi se izvolili delegati iz kemične, tekstilne in vzgojnoizobraževalne dejavnosti. Struktura delegatov naj bi bila sledeča: 1 mladinec, 1 ženska in 1 delegat krajevne skupnosti.

V občini Domžale bo po sklepu koordinacijskega odbora za pripravo na III. kongres samo eno volilno telo, sestavljeno iz 7 članov: po en član iz OK SZDL, skupščine občine, skupščine SIS, krajevne skupnosti in 3 delegati iz delovnih organizacij (TOKO, Helios, Trak).

Volitve delegatov morajo biti opravljene do 15. aprila letos.

čil delo za tisti dan. Tako nismo vedeli za en dan naprej, kaj bomo delali.

Moram reči, da sem zdaj veliko bolj zadovoljna. Zjutraj sedem za stroj in mirno šivam bebi hlačke. Veliko, veliko bolj »komot« smo.

Tudi z malico je zdaj povsem drugače. Včasih si prinesel s sabo stekleničko črne kave in kos kruha, pa je bilo.

Omeniti moram še »udarniške«. Tako smo rekli delu, ki smo ga opravljali izven delovnega časa v tovarni, pa tudi po njihvah. Delali smo ob nedeljah in ponoči, seveda zastoj. Če zdaj pomislim! Danes večina ne bi tega delala niti za plačilo.«

Tako je razmišljala Marija o času, ki ga je prebila v Tosami. Vendar ni v glasu čutiti nobene grenkobe, pač pa zadovoljstvo, da je njena generacija prebredla vse to in da je zdaj mlajšim bolje.

Marija doma rada šiva, kolikor ji pač dopušča čas poleg službe in gospodinjskih opravil. Vprašala sem jo še, kako se počuti zdaj, ko je stara 50 let. »Oh, nobene spremembe! Saj je vse tako, kot je bilo! Leto gor ali dol! Samo številka je druga!«

Tako je povedala Marija Gaberšek. Ob njenem jubileju ji iz srca čestitamo in želimo, da bi še naprej s takim optimizmom gledala v življenje.

Svoj praznik je slavil tudi Peter KRIZNAR, tehnolog vzdrževanja. Žal ga nisem mogla obiskati, kajti že dalj časa je v bolnišnici. Zato mu ob tej priliki želimo le vse najboljše in predvsem čimprejšnje okrevanje.

Upokojitve

V našem časopisu smo že pisali, da je tkalnica eden najstarejših oddelkov v naši delovni organizaciji, ki ima zaposlenih 70 sodelavk in sodelavcev. Kar lepo število za oddelek, a če pomislimo, da se bo letos upokojilo 5 in prihodnje leto 8 tkalk, pa to pomeni že 20 % zmanjšanje delovne sile.

»Da, delovno silo, kvalificirane dobre tkalke bom izgubil«, mi je dejal vodja oddelka.

Treba bo misliti na kadrovske rešitve tega problema. Že sedaj pozimi je včasih težko, ko ni rednih ampak so le bolniški dopusti, pa je kljub pomanjkanju materiala tudi premalo tkalk. Tudi čistilni prostorov bo manjkalo prihodnje leto. Težko jih je dobiti, seveda pa še teže dobre tkalke. Njihova doba priučitve je eno leto in še po tem obdobju se marsikatera ne znajde. V tkalnicah je tudi veliko

(nadaljevanje na 8. strani)

Življenje teče

4. februarja je dopolnila 50 let tudi Marija GABERŠEK.

V Tosami dela že celih 33 let to ves čas v konfekciji.

Delala je že prav vsa dela v

tem oddelku. Takole pripoveduje.

»Ko sem prišla v tovarno, smo delali včasih tudi po pet, šest del na dan. Vsako jutro smo se postavili v vrsto in vodja nam je dolo-

(nadaljevanje s 7. strani)

ropota, torej slabši pogoji dela, zato ni čudno da tov. Cerarja skrbi nadomestilo kadra, ko bodo odhajale starejše dobre tkalke, ki so tkale še na prvih starih strojih in pomagale pri razvoju naše Tosame.

Naj danes predstavim prve tri tkalke, ki so že zapustile svoja delovna mesta.

ANI ULCAR je pričela tkati v Tosami pred 27 leti. En dan se je učila, naslednji dan pa je že dobila svoje stroje, na katerih je tkala, dokler jih niso razdrli. »Tokrat nam je bilo vsem hudo kot bi nam odvzeli čisto osebne stvari. Kljub napornemu delu, nočni izmeni, ropotu, je bilo v tkalnici prijetno in prijateljsko vzdušje. Pomagali smo si med seboj in tudi vodje oddelka so imeli vedno razumevanje za naše osebne težave ali probleme pri delu.«

Tudi doma dela ne bo zmanjkalo. Družbo ji dela petletna vnučka, s katero mora redno hoditi na sprehode in sankanje. Sicer je pa to za Ani dobro, drugače bi se pozabila kaj je sveži zrak. Doslej je bila dovolj utrjena, ko se je poleti in pozimi večinoma vozila v službo s kolesom.

Kmalu bo prišel iz vojske sin in spet bo več skrbi in dela, spomladu pa obdelovanje vrta.

»Tudi pospravljati moram sedaj več, vse vidim. Dopoldne pa še vedno hitim z delom kar iz navade, ko sem morala iti popoldne v službo. Malo bom vezla gobeline in tudi šivanja bo veliko, za kar je preje primanjkovalo časa.«

Res sreča, da imajo naši otroci stare mame, saj tudi NEŽKA KUSAR hodi k sinu pazit na svojo vnučkinjo, dva vnuka pa že obiskujeta osnovno šolo.

»Drugače bi mi bilo pa dolg-

čas, se mi zdi, da mi kar nekaj manjka, kar nisem več v službi. Če bo sin dobil kje zemljo in bo začel zidati, bo pa seveda dela več kot dovolj. Rada tudi vezem razne prtičke za sebe, za hčerko. Veliko sem jih že naredila.«

Nežka tudi rada kuha, skrbi za rože in poleti obdeluje svoj vrt.

Vse življenje se je težko borila za obstoj in standard. Deset let je bila doma na Trojanah, nekaj let je pomagala pri »Konjšku«, nato so se z možem in otrokoma preselili v Dob. V Tosami se je zaposlila pred 22. leti. Nekaj časa sta z možem delala izmensko zaradi otrok, nato pa je pridna hčerka pazila na svojega bratca, da je lahko Nežka delala, kajti mož je bil zelo bolan, veliko v bolnišnici. Ko se je upokojil je imel zelo majhno pokojnino, a so vseeno vsi trije otroci že v službah.

»Zame je bilo največje zadovoljstvo zdravi in pridni otroci in to, da sem se v tovarni dobro počutila, posebno nazadnje ko sem delala pri krep ovojih.«

Najdalj od teh treh pa je bila v naši Tosami TONČKA KLEMENC, ki je preživljala večino delovnih dni v tkalnici kar 34 let. Tončka zelo rada in tudi dobro kuha. Pravi, da se ne drži receptov ampak dela kar po svoje, pa ji vedno uspe. Sicer pa mora kuhati za moža, ki je tudi upokojen in ji doma dela družbo in za sina, ki pozimi veliko smuča. Če je človek na svežem zraku mu pa hrana še bolj tekne.

»Včasih malo popazim na dveletnega vnuka. Rada zgodaj vstajam, zvečer pa ne vzdržim dolgo pri gledanju televizije. Pričela sem tudi vesti gobelin, za kar prej ni bilo časa.« Sicer pa Tončka kot vse druge komaj čaka pomladi, da bo lahko malo vrtnarila. Z rožami, lončnicami pa ima že sedaj veliko opravkov, sicer jih pa tudi zna negovati in ji lepo uspevajo.

Vsem trem želimo, da bi bile zdrave in še dolgo let uživale zašluženi počitek.

Srečanje s Triglavom

Stena ponosna in mogočna v svoji škrlatni lepoti ugašajočega dne, dobrodušno naklonjena pesmi klinov in klicev tovarišev, ki se zaganjao v njena nedra. Danes ni zavrnila nikogar. Vsi so se vrnili. Upehani, a zadovoljni. Občudujem sproščeno vedrino teh mož: njihovo voljo premagati strah, njihov pogum pogledati smrti v režeči se obraz, njihovo moč, da to zmorejo.

Gledam jo, to sivo veličast, kako se odeva v črno eleganco noči, občudujem razigrano igro grozljivih senc večerne toalete. Kje so zdaj slovenska, nemška smer, Sfin-

ga, Čopov, Jugov steber, Črna stena...? Samo veter sme zdaj med nje, pa zvezde se jim hladno ponosno dobrikajo daleč nekje v temačni brezmejnosti. Jutri, jutri pa jo zopet videl vso: razgaljeno, odkrito, skrivnostno uporno, nepremagljivo, večno. Tiho jutro trgajo težki čevlji po grušču. Steno zajašejo puhaste, jutranje meglice. Sence, temne in hladne se še drže v njej, svetloba novega dne pa zmaguje. Nobenega glasu, samo koraki in utrip mladih src sredi spečega gozda. Zvenimo se v breg. Cvetje še dremlje, jutranja rosa pa (nadaljevanje na 9. strani)

(nadaljevanje z 8. strani)

že umiva njihova roznata lica. Ne nadoma se sredi sivega skalovja, grušča in drobirja ustavimo. Na nebu zaplapola silni ogenj, povsod okoli nas se zablešče biseri rose, oglase se ptice, pajek premika otrple nožice, veter dahne tople meglice, ki zaplešejo in se vzkličeno poženejo više in više k sončnim žarkom topel in nežen je njegov objem. Pozdravljeno sonce, življenja! Pozabim, da sem človek tako majhen in minljiv sem in obenem srečen, da sem drobec v tem čudovitem kolobarju v večnem porajanju preminjania in spreminjanju. Ves sem izroččen mogočnemu utripu narave!

Gremo vkreber, počasi, poiskati moramo trdno stopinjo na melišču. Jutranji hlad veje iz sten in nam blagodejno hladi razgreta telesa. Oko se napaja z bogastvom skalnega sveta, živimi barvami cvetnih ruš, duša drhti in zvokih neznane melodije, ki se rojeva iz skalnih gmot. Čas zastaja kakor da ga ustavljam s svojimi željami: pristihni, to še poglej to še premisli. Zdaj, zdaj si sam s seboj. Odpri srce, prezračji dušo obriši vse koščke, poglej z odprtimi očmi in s čistim duhom.

Pod debelim kamnom počivamo in se odžejamo s črno vodo obdano z ostanki in smetmi, ki ostajajo za množičnim obiskom slavne gore. Skozi nemirno meglo se prebijamo do Staničeve kočice. Čaj, da se ogrejemo in že nasledno jutro, hitro naprej. Od kod so se na nebu vzeli težki nekam deževni oblaki? Uro kasneje nas na Kredarici že greje sonce. Gremo na vrh! Zakaj pa ne? Saj se kar naprej odkriva in zakriva.

Ali smo zares razočarani? Kje je ponosni kralj gora. Triglav? Ali so ga pahnili s prestola? Ali je človek zares razbljnil vse čarobne pravljice in bajke o bogu Triglavu? Na tisoče ljudi v 200 letih. Na stotisoče trdnih korakov. S kladivi, klini svetri? Z železno žico! S stopi oprimki, skobami, vse do vrha! Pot do vrha ni več težka, posebej ob lepem vremenu. Pozimi, je vsa ta tehnika pod snegom, ledom in srezem, no tedaj utegne biti obisk Triglava še vedno prvobiten. Takrat bi se najbrž po pravici, še pobahal: Bil sem na Triglavu.

Zdelo se mi je, da bajnemu bogu Triglavu krvavi srce. Kaj je naredila iz njega civilizacija! Poln je železa, dostopen je sleherniku. Ne, ni! Nikar ne pretiravajmo. Pustimo ljudem, da je vsak po svoje srečen na poti v gore. Vsak ne mora čez to steno. Blagor si nam, če ne more. Zato pa privoščimo, da tudi po svoje uživa vsak, kdor prisope na Triglav po kateri nadelani poti. Ne bodimo sebični, samo vase zaverovani. Svet je velik, je pisan, raznoličen. Vsakemu lju-

»TOSAMOVCI« na Triglavu

bitelju gorske narave omogoča vzpon, a ne povsod. Vsakomur svoje, vsak ima tudi pravico, da doživi srečo. Čim več srečnih ljudi, ta hip, jutri, vselej! Ali ni to lep

cilj? Ali ni lepši kakor, če bi zapirali pota do sreče, če bi urejali gorski svet za tiste, ki se upajo utirati težja in najtežja pota?

Lavrič Ivan

Električna energija - vodilna energija?

Mogoče je bilo potrebnih kar nekaj KV te prepotrebne energije, da je spravila v pogon naše DIT-Jarše, ki je po dolgem času spet organiziralo ekskurzijo? Udeležba v soboto, 17. 1. 1981 je bila številna, zakaj mnoge je zanimalo kako izgleda naša prva jedrska elektrarna.

S kavico na Otočju smo nekoliko pregnali mraz, nato pa proti cilju, ki s svojo ogromnostjo že od daleč opozarja nase. Nuklearna elektrarna Krško leži na levem bregu Save v industrijski coni Krškega.

Po formalnostih pri vходу smo začeli z ogledom. Celotna elektrarna je res mogočen kompleks betona, cevi in kablov, vendar za običajnega obiskovalca postane kaj hitro nezanimiva. Bolj prepričljivi so njeni podatki.

Vedno večje povpraševanje po primarnih energetskih virih, je privledlo Savske elektrarne Ljubljana in Elektroprivredo iz Zagreba, da sta 1974 začeli s pomembno investicijo. Gradbena dela na elektrarni sta opravili Gradis in Hidroelektra, montažo pa Hidromontaža, Djuro Djaković in Rade Končar.

Glavni izvajalec in dobavitelj opreme pa je ameriška firma Westinghouse, ki je dobavil tlačni reaktor in vse pomembne dele za našo JE. Reaktorski del elektrarne ni bil na ogled, v ličnih prospetih pa so prikazane vse potrebne sheme. Končno stikališče 632 MW elektrarne ima 4 daljnovodna polja: 2 za Slovenijo in 2 za Hrvaško. Zgradili so jo sicer z zamudo na planirane roke, vendar v svetovnem povprečju. Posebno poglavje pa je kar 21 milijard stroškov zanjo. Kakorkoli JE Krško je uspešno prestala prvi topli poizkus.

Dosedanje statistike kažejo, da je jedrska energija na enoto proizvedene električne energije med najvarnejšimi. Vsekakor je JE nevarnejša le v skrajnem primeru katastrofe. Varnost je odvisna predvsem od človeka! Imajo tudi računalniki, ki sproti nadzira delovanje in daje za upravljanje potrebne podatke. Kontrolna soba je gotovo tudi najbolj zanimiva na ogled, saj je v njej pravcata zmešjava lučk, ekranov, signalov... Res, da med obratovanjem JE nastajajo razni radioaktivni odpadki, vendar so nam zatrdili, da je za

(nadaljevanje z 9. strani)
varnost poskrbljeno (več kot 30 % od vseh stroškov na račun varnosti), tako da je JE čist in varen elektroenergetski proizvodni sistem, ki ne onesnažuje okolja. Med obratovanjem se v okolici poveča sevanje za manj kot 1 % glede na naravno radioaktivno sevanje, pa tudi temperatura hladilne Save ne sme narasti preko 28° C. Vsak delavec pa bo imel tudi osebni dozimeter in potrebno znanje. Tako so nam zatrdili strokovnjaki iz JE Krško.

JE-Krško je po tehnični plati

preračunana na življenjsko dobo 40 let, po ekonomski plati pa za ca. 25 let. Uransko gorivo (16 t letno) je zagotovljeno za prvi dve leti delovanja, do leta 1985 bomo vezani še na uvoz, po tem pa bodo uran nadomestili že z domačim z Žirovskega vrha, ki ga bodo oplemenitili v ZDA.

Letos jeseni lahko pričakujemo prve KV iz naše JE. Pa smo se vseeno vprašali: ali bodo atomi res cenejši in zmogljivejši od premoga, tako, da ne bo več redukcij?

Tone Cerar

O ustavnih spremembah

Komisija skupščine SRS za pripravo sprememb ustave SRS je na svojih sejah obravnavala sklepe Predsedstva CK ZKJ, ki se nanašajo na uresničevanje načel o kolektivnem delu, povečanju odgovornosti in nadaljni demokratizaciji družbenopolitičnih odnosov ter delovno besedilo amandmajev k ustavi SFRJ.

Komisija je določila besedilo osnutka amandmajev, pri čemer je upoštevala opredelitev, da se spremenijo tiste določbe, ki pomenijo neposredno oviro za doslednejše uresničevanje načel o kolektivnem delu in odgovornosti.

1. Prvi amandma razčlenjuje načela o kolektivnem delu, odločanju in odgovornosti. Kolektivni organi in drugi nosilci družbenih funkcij so dolžni zagotavljati uresničevanje interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v družbenoekonomskih in političnih odnosih socialističnega samoupravljanja, zlasti pa v delegatskem sistemu.

Organizacija, sestava in način

dela kolektivnih organov se urejajo odvisno od značaja, položaja in funkcij vsakega organa tako, da se s splošnimi pravnimi akti zagotavlja kolektivno delo, odločanje in odgovornost ter enakopravnost vseh članov organov.

V tem amandmaju je urejena tudi osebna odgovornost člana kolektivnega organa za svoje delo in delo organa.

2. Z drugim amandmajem (dodanji 151. člen Ustave SFRJ) se določa zgornja meja trajanja mandata voljenih in imenovanih nosilcev funkcij, ki bo največ 4 leta in možnost ponovne izvolitve in imenovanja, ki bo največ dvakrat zaporedoma. Trajanje mandata se tako lahko konkretno uredi z republiškimi oz. pokrajinskimi ustanovi in z ustavo SFRJ, s statuti občin in drugih DPS ter z zakoni, vendar ne bi smelo preseči 4 let.

3. Tretji amandma ureja mandat predsednika in podpredsednika Skupščine SFRJ ter predsednikov zborov Skupščine SFRJ. Mandat bi

trajal 1 leto. Predsedniki Skupščine in zborov naj bi se volili vsako leto iz druge republike oz. avtonomne pokrajine (vrstni red ni določen). Omejitve velja pri podpredsedniku Skupščine SFRJ, to je da podpredsednik ne more biti znova izvoljen za isto funkcijo med trajanjem mandata delegata v Skupščini.

4. Četrty amandma spreminja 321. člen, po katerem je predsednik ZKJ po položaju član Predsedstva SFRJ. Določilo naj se spremeni tako, da statut ZKJ določi poseben organ, katerega predsednik bo po položaju član Predsedstva SFRJ.

5. Po petem amandmaju naj bi bile spremembe sledeče:

— postopek predlaganja kandidatov za izvolitev predsednika in članov ZIS izvede SZDLJ

— predsednik ZIS ne more biti dvakrat izvoljen za isto funkcijo, člani pa so lahko izvoljeni največ dvakrat (mandat traja 4 leta)

— ZIS po dveh letih po izvolitvi predloži Skupščini SFRJ poročilo o stanju na vseh področjih družbenega življenja, o izvajanju politike in izvrševanju zveznih zakonov in drugih predpisov, o svojem delu in o delu drugih upravnih organov. Zbora nato ocenita delo ZIS.

6. S šestim amandmajem se opusti možnost, da se funkcionar, ki vodi zvezni upravni organ, tretjič zaporedoma imenuje za isto funkcijo. Zanje velja enako, da ne morejo biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljeni za isto funkcijo.

7. Sedmi amandma ureja mandat predsednika Ustavnega sodišča (drugi odstavek 381. člena Ustave SFRJ). Predsednik se izvoli izmed sodnikov za dobo 1 leta. Izvolitev članov-sodnikov (iz vsake republike in AP po eden) velja za 8 let, po tem času ne morejo biti izvoljeni znova za isto funkcijo.

S seji samoupravnih organov

V mesecu februarju so imeli seje naslednji samoupravni organi:

- Skupni delavski svet
 - Delavski svet TOZD Saniteta
 - Delavski svet TOZD Filtri
 - Delavski svet DSSS
 - Poslovni odbor TOZD Saniteta
- Važnejše zadeve, ki so jih v februarju delavci obravnavali na samoupravnih organih:

Investicije

Delavski svet TOZD Saniteta, delavski svet TOZD Filtri in skupni delavski svet so v zvezi z nabavo osnovnih sredstev sprejeli naslednje sklepe:

- odobrijo se sredstva za nakup brusilnega stroja v skupnem znesku 420.187.— din,
- potrdi se predlog o nakupu avtomatskega polnilnika akumulatorja za TOZD Filtri,
- odobri se nabava 4 vtirljivih stolov, katerih cena je za kom 2000.— din oziroma za 4 kom stolov skupnom 8000.— din,
- odobrijo se dodatna sredstva za nastalo razliko pri izdelavi navijalnih bobnov v znesku 102.662.— din,
- odobrijo se sredstva v skupnem znesku 69.000 din za izdelavo protipožarnih celic za oddelek mikalnice,

- odobrijo se sredstva za nabavo in izdelavo elektro inštalacij v skupnem znesku 63.000 din.

Zaključni račun

Vsi trije delavski svet so na svojih sejah obravnavali zaključni račun za leto 1980. Sprejeti so bili naslednji sklepi:

- Ugotovi se zaključni račun za leto 1980 z naslednjo vsebino:
 - Bilanca uspeha od 1. 1. do 31. 12. 1980
 - Posebni podatki k bilanci uspeha
 - Bilanca stanja na dan 31. 12. 1980
 - Zaključni list po stanju 31. 12. 1980
 - Predpisane dodatne priloge
 - Poslovno in finančno poročilo

(nadaljevanje na 11. strani)

(nadaljevanje z 10. strani)

- Podatki o določenih izdatkih
- Bilanca stanja na dan 31. 12. 1980 za ZS in SSP
- Posebni podatki za ZS SSP.
- Ugotovi se seštevek bilance-aktiva, oziroma pasiva po stanju 31. 12. 1980 (TOZD Filtri: 210.614.057,44 din, TOZD Saniteta: 607.917.600,92 din, DSSS: 18.087.456,33 din)
- Ugotovi se seštevek izvenbilančne evidence — aktiva oziroma pasiva na dan 31. 12. 1980 (TOZD Filtri: 36.224.920,05 din, TOZD Saniteta: nič din, DSSS: nič din)
- Potrdijo se izdatki za
- reklamo in propagando (TOZD Filtri: nič din, TOZD Saniteta: nič din, DSSS: 1.930.224,45 din)
- reprezentanco (TOZD Filtri: 13.320,25 din, TOZD Saniteta: 117.045,15 din, DSSS: 44.508,25 din)
- Potrdi se revalorizacija osnovnih sredstev. Povečana vrednost osnovnih sredstev znaša:
- nabavna vrednost:

TOZD Filtri	9.721.674,40
DSSS	8.009.189,87
TOZD Saniteta	96.015.851,74
- odpisi

TOZD Filtri	7.703.785,67
DSSS	2.144.269,16
TOZD Saniteta	45.452.574,22
- sedanja vrednost:

TOZD Filtri	2.017.888,73
DSSS	5.864.920,71
TOZD Saniteta	50.563.277,52
- Sklene se, da se neangažirana sredstva skupne porabe in sredstva za druge potrebe do porabe začasno uporabljajo za obratne namene s tem, da se jih prenese na ŽR.
- Neangažirana sredstva rezervnega sklada se začasno uporabljajo za obratna s tem, da se prenesejo na ŽR.

Samoupravno sporazumevanje

Delavski sveti so na svojih sejah sprejeli naslednje samoupravne sporazume:

- SS o temeljnih planov za obdobje 1981 — 1985 naslednjih SIS materialne proizvodnje:
 - SIS za nafto in plin SRS
 - SIS za elektro gospodarstvo
 - SIS za železniški in luški promet na področju železniškega prometa
 - SIS za železniški in luški promet na področju luškega prometa
 - SIS za letališko dejavnost SRS
 - SIS na preskrbovalnem območju Elektro Ljubljana
 - Republiška skupnost za ceste

s pogojem, da se ti sporazumi uskladijo s sprejetim republiškim dogovorom in da se obveznosti TOZD do SIS v celoti s sprejetjem teh aktov ne povečujejo.

- SS o temeljnih plana banke, združene v LB — združeno banko za obdobje 1981 — 1985 in predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih plana LB — Banka Domžale za obdobje 1981 — 1985.
- SS o združevanju sredstev za razširitev in modernizacijo proizvodnje medicinskega mavca v kombinatu »Radinka« Debar.
- SS o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za tekstilno stroko v SRS
- SS o ustanovitvi SIS za letališko dejavnost SRS.

Inventura

Delavski sveti so na svojih sejah potrdili tudi viške in manjke

S sej delegacij

23. februarja so se sestale delegacije SIS za socialno skrbstvo, zaposlovanje in otroško varstvo, 24. februarja pa delegacije SIS za izobraževanje, kulturo in telesno kulturo.

Na vseh sejah smo obravnavali izvajanje programov skupnosti v

inventurnega stanja za leto 1980.

Dne 23. 2. 1981 so zasedali zbori delavcev organizacijskih enot. Na vseh zborih je bila ugotovljena sklepčnost in sicer je prisostvovalo na zborih DSSS 114 delavcev od 266, na zborih TOZD Saniteta 519 od 671 delavcev in na zborih TOZD Filtri 74 delavcev od 85. Delavci so na zborih sprejeli naslednja dva sklepa:

— sprejme se razporeditev celotnega prihodka, dohodka in čistega dohodka za leto 1980

— sprejme se razporeditev sredstev v skladu skupne porabe, kot jo je predložila KOOS Tosama.

Korošec Nada

letu 1980 in potrditev zaključnega računa za leto 1980 ter sprejem programov skupnosti za leto 1981.

Na temeljni delegaciji zbora združenega dela z dne 12. marca 1981 smo obravnavali letna poročila Skupščine občine Domžale, Temeljnega sodišča v Ljubljani, enota Domžale, Temeljnega javnega tožilstva, občinskega sodnika za prekrške in občinskega javnega pravobranilca.

Sankanje — veleslalom

Sportna komisija pri konferenci osnovnih organizacij sindikata je 21. februarja 1981 organizirala tovarniško tekmovanje v sankanju in veleslalomu. Tekmovanje se je odvijalo na snežnih in smučarsko urejenih pobočjih Rogle, udeležilo pa se ga je 40 delavcev.

Glede na zelo različno sestavo tekmovalcev po spolu in starosti je bilo tekmovanje organizirano po naslednjih razredih:

- ženske v eni skupini
- moški — skupina mlajših moških pod 30 let

— skupina starejših moških nad 30 let

Doseženi rezultati in uvrstitve:

Sankanje ženske:

1. mesto: Cvetkovič Stanka, skupni čas 1.38.00
2. mesto: Kveder Poldka, skupni čas 1.38.50
3. mesto: Zajc Silva, skupni čas 1.39.00

Tekmovalo je 11 tekmovalk, vse so bile uvrščene.

(nadaljevanje na 12. strani)

Veslalom ženske:

1. mesto: Kosirnik Marjeta, skupni čas 1.09.40
 2. mesto: Kralj Tončka, skupni čas 1.12.40
 3. mesto: Kveder Poldka, skupni čas 1.16.10
- Tekmovalo je 11 tekmovalk, uvrstilo se jih je 9, 2 sta odstopili.

Sankanje moški do 30 let:

1. mesto: Poznič Marjan, skupni čas 57.00
1. mesto: Arnuš Franc, skupni čas 57.00
3. mesto: Klančar Tine, skupni čas 59.00

Tekmovalo je 20 tekmovalcev, uvrščenih je bilo 18, 2 sta odstopila.

Sankanje moški nad 30 let:

1. mesto: Osolin Franc, skupni čas 56.00
 2. mesto: Kerč Jože, skupni čas 1.07.00
 3. mesto: Dolenc Vili, skupni čas 1.15.50
- Tekmovalo je 8 tekmovalcev, uvrščenih je bilo 6, 2 sta odstopila.

Veslalom moški do 30 let:

1. mesto: Rems Janez ml., skupni čas 56.90
2. mesto: Šraj Brane, skupni čas 57.00
3. mesto: Kerč Janez, skupni čas 58.90

Tekmovalo je 20 tekmovalcev, uvrščenih je bilo 16, 4 so odstopili.

Veslalom moški nad 30 let:

1. mesto: Kerč Jože, skupni čas 58.75
2. mesto: Osolin Franc, skupni čas 1.06.58
3. mesto: Rems Janez, skupni čas 1.07.70

Tekmovalo je 8 tekmovalcev, uvrščenih je bilo 6, 2 sta odstopila.

V posebnem tekmovanju za najhitrejšega zimskega športnika TO-SAME sta se upoštevala rezultata sankanja in smučanja. Vrstni red te »kombinacije«, najhitrejši je:

1. mesto: Rems Janez ml., skupni čas 1.56.90
2. mesto: Arnuš Franc, skupni čas 1.58.20
3. mesto: Klančar Tine, skupni čas 1.58.30

Tekmovanje je tako v organizacijskem kot tudi v tekmovalnem smislu v celoti uspelo. Upamo, da se bo prihodnjih merjenjih moči na snegu udeležilo še več Tosamovcev.

ZAHVALA

Ob smrti dragega ata Viljema Dolenca se vsem sodelavcem zahvaljujem za izraze sožalja. Vsem prijateljem, ki so darovali za venec, se udeležili pogreba — iskrena hvala za izkazano čast. Posebno sem hvaležen oktetu Tosame za prelepo petje. Sindikalni konferenci pa se v imenu svojcev zahvaljujem za venec.

Viljem Dolenc — sin

ZAHVALA

Sodelavkam in sodelavcem iz pomožnih obratov se lepo zahvaljujem za izrečena sožalja in izkazano denarno pomoč ob smrti mojega očeta KUMP FRANCA. Zahvaljujem se tudi sindikalni organizaciji za denarno pomoč, posebno hvala pa sodelavcem, ki so očeta spremili na njegovi zadnji poti.

Kump Ciril

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame CEVEC MATILDE se vsem sodelavkam in sodelavcem iz sanitetne konfekcije najlepše zahvaljujem za izraze sožalja in denarno pomoč.

Obenem se zahvaljujem sindikalni organizaciji za denarni prispevek namesto venca.

Hvaležna Tilka Žužek

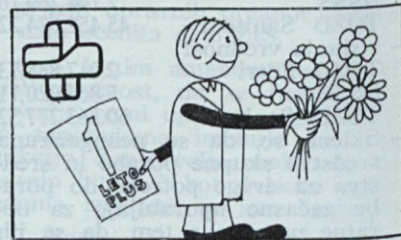
Osebne vesti

Rojstni dan praznujejo od 12. 3. do 11. 4. 1981

TOZD Saniteta

Mikalnica

29. 3. Adamič Alojzija, 5. 4. Bajde Francka, 15. 3. Planinc Marija, 26. 3. Burja Marko, 5. 4. Cerar Marija, 8. 4. Dolenc Tinca, 21. 3. Igljič Joži, 15. 3. Kocjančič Vojka, 31. 3. Križman Milica, 26. 3. Korant He-

lena, 10. 4. Lavrič Stanka, 16. 3. Lovšin Rozi, 4. 4. Limoni Vlasta, 27. 3. Mav Francka, 15. 3. Ozmec Metka, 6. 4. Pavli Iva, 7. 4. Rogelj Marjana, 9. 4. Florjančič Helena.

Otroška konfekcija

22. 3. Gorjup Ivanka, 30. 3. Kosmač Tončka, 25. 3. Rajhart Jolanda, 24. 3. Vlahinja Pepca, 6. 4. Volzel Marija.

Sanitetna konfekcija

1. 4. Babič Stanka, 21. 3. Blatnik Marija, 19. 3. Hribar Joži, 7. 4. Heine Mira, 20. 3. Horvat Joži, 20. 3. Janežič Erna, 30. 3. Kosar Marija, 3. 4. Kurent Marija, 27. 3. Kosmatin Neva, 6. 4. Marinšek Justina, 7. 4. Novak Jana, 19. 3. Podmiljšak Joži, 4. 4. Rojc Draga, 24. 3. Slapnik Stoja, 31. 3. Starbek Tinca, 11. 4. Urbanija, Ani, 1. 4. Varaždinac Tončka, 26. 3. Zalaznik por. Novak Ivanka.

Tkalnica ovojev

16. 3. Kremič Joži, 11. 4. Oražem Marjan, 9. 4. Pelc Tončka, 18. 3. Hafner Branko.

Pripravljalnica

4. 4. Dolinar Franc, 27. 3. Ka-sagič Lojzka, 26. 3. Klančar Valen-tin.

Tkalnica širokih tkanin

7. 4. Blažević Marija, 2. 4. Če-bulj Dora, 17. 3. Hriberšek Joži.

Belilnica

6. 4. Dimić Peter, 15. 3. Klopčič Srečo, 12. 3. Škrbe Andrej, 13. 3. Jankovič Martin.

TOZD FILTRI

25. 3. Avbelj Marija, 21. 3. Go-stič Erika, 17. 3. Limoni Janez, 2. 4. Pavovec Olga, 23. 3. Poljak Ma-rija, 30. 3. Tič Jože, 1. 4. Urbanija Helena, 10. 4. Verbič Marinka.

DSSS

Pomožni obrati

6. 4. Bokal Franc, 11. 4. Dolin-šek Ciril, 8. 4. Kremič Marko, 4. 4. Ves Viktor, 1. 4. Urbanija Anton.

Skupne službe

27. 3. Anžin Franc, dipl. iur., 18. 3. Brodar Jože, 5. 4. Belcjan Ber-narda, 10. 4. Cernohorski Vukosava, 6. 4. Gorenc Alenka, 4. 4. Kerč Franc, 1. 4. Merkužič Danica, 12. 3. Narat Jože, 21. 3. Svetlin Marija 2. 4. Štrukelj Zdravko, 12. 3. Štem-pelj Danica.

Komerciala

16. 3. Buban Marija, 29. 3. Mo-čnik Francka, 2. 4. Poharič Franc, 15. 3. Prašnikar Jože, 26. 3. Sla-par Marjan, 3. 4. Vasilevski Blago-ja.

Prišel v delovno organizacijo:

Kušar franc — KS.

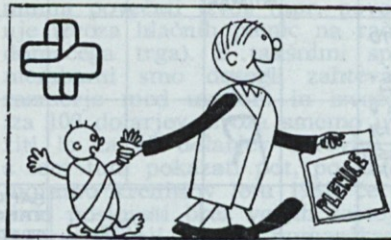
Odšli iz delovne organizacije:

Klemenc Antonija — upokojena
Ulčar Ani — upokojena
Kušar Nežka — upokojena
Sušnik Jože — sporazumno.

Rodili so se:

Peterka Ljubici — sin in hči
Prašnikar Marjani in Jožetu — sin
Dimc Mariji — hči
Mežnar Silvi — sin

Rode Neli — sin
Stanojevič Liljani — hči

Poročili so se:

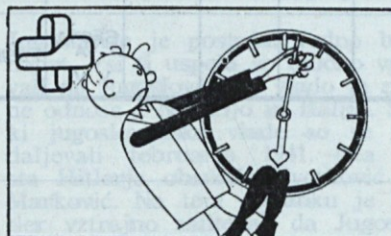
Velkavrh Janko

Skubi Nada — KOROŠEC
Rožič Jože in Cerar Ivi.

**ZAMUDNIKI V MESECU
FEBRUARJU 1981**

1. Dečman Viktor (KS) 5., 9. in 11.
2. Pevc Franc (KS) 6. in 7.

3. Stare Tine (KS) 7., 13. in 27.

4. Štampilhar Majda 6. in 24.
5. Dimc Janez (TRS) 9., 12. in 14.
6. Pižmoht Janez (KS) 12., 13., 14. in 25.
7. Bernarda Belcjan (FRS) 17. in 18.
8. Dolenc Vili 24. in 25.

**Nagrajenci
februarske
križanke**

Februarsko križanko je rešilo in oddalo 72 sodelavcev.

1. nagrado dobi GRILJ Tončka — Mikalnica
2. nagrado dobi ROŽIČ Ančka — Konfekcija
3. nagrado dobi CESTNIK Mira — Konfekcija

Pa še to: Prosimo sodelavce, da ne oddajajo večje število rešitev križank na isto ime, ker jih komisija pri žrebanju izloči in upošteva samo eno rešitev.

Hvala za razumevanje!

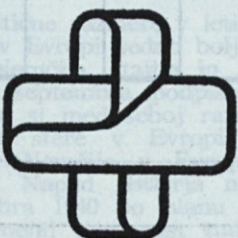
Izdaja: TOSAMA

Uredniški odbor:

Dušan Borštinar, Marta Drčar, Olga Jeretina, Marjana Lubinič, dipl. iur., Zdenka Kokalj — blagajnik, Ivanka Ogorevc, Franc Arnuš, Miha Andrejka, Jože Podpeskar, dipl. ing., Marija Presekar — korektor, Tone Stare — fotograf, Vladka Berlec — glavni urednik.

Tisk: Papirkonfekcija Krško

Naklada: 1.300 izvodov.

Nagradna križanka

		KEPA PRSTI	JAVEN PROSTOR	PEVKA BRODNIK	STIL PISANJA	ENAKO PRAVNOST	NEVILLE CHAMBERLAIN	PREBI-VALKE JAPON.		
		DEL NOGE								
		LIRSKO EPSKA PESEMA								ONASISS
	PREVARA DELOVNA SKUPINA						GRŠKI BOG PASTIRJEV			
	NEGRI POŠKODBA OČESA			RDEČI KRIŽ			OSVEŽIL. PIJAČA PLESNA PRIREDITEV			BELIINO SREDSTVO
NAGRADNI VRC				PESNIŠKI IZRAZ	GREBEN PRI STATIVAH REKA NA PRLOPONEZ					ALUMINIJ TROŽB. POLOŽAJ
KONICA		BERILO	MESTO NA HRVAŠ-KEM						PRESTOL NORVEŠKE FRAN. KROV AVGUSTE	
MAJHEN RT			GORA V ITALIJI ARABSKI KALIF		R				KATRAN LADIJSKI KROV	
NEKDAN. GERMAN. PLEME								SAMOS-TANSKI PRED-STOJNIK		ANTON RAMOVŠ
ROSSI KARL	HAZIV ERBIJ				IZVIR-NIK			VRSTA KLOBASE SUKANEC	D	
ELEKTRICNO DVIGALO	L							AFRISKA REKA CELJE		PLOSKOV MERA MESTO V SZ
NASILJE				ODVAJAL. SREDSTVO TEŽKO OROŽJE						AVION NEPRO-FESIO NALEC
ŽIMBREK LADISLAV		DREVESNI ZAJEDALET	VELIKO SREČE PRI IZREBANJ	AZIJSKA PLANOTA PLAČILNA SREDSTVO						NEVESTI-NA OPRAVA SMODLJIVI BRZEG
BOG VETROV	O		VRSTA PSA				EDVARD GRIEG	MUS. HISA ZA ŽENE ZNAČILNA VRSTA		
VRSTA AVTOMO-BILA			PRIPO-VEDNE PISMI RINA			TOVARNA V KAMNIKU ČRSKA TRDILNCA				OČE
SLOV. ČASNIKAR KRISTAN					NAKLON OSEBNI ZAJMEK					KRADLJI-VEC RUBBECK OLDF
	KOZAŠKI NAČELNIK				M			GESLA		
							SESTA-VA V. V.	POSILJKA		

KRIŽANKO REŠIL:

TOZD —

KRIŽANKO ODDAJTE V TOSAMINE NABIRALNIKE DO KONCA TEGA MESECA